

Grozījumi:

11.09.2003. likums / LV, 133, 26.09.2003.; Ziņotājs, 20, 23.10.2003. / Stājas spēkā 10.10.2003.
22.12.2004. likums / LV, 5, 11.01.2005.; Ziņotājs, 9, 12.05.2005. / Stājas spēkā 25.01.2005.
10.05.2007. likums / LV, 86, 30.05.2007.; Ziņotājs, 12, 28.06.2007. / Stājas spēkā 01.07.2007.
15.11.2007. likums / LV, 188, 22.11.2007.; Ziņotājs, 24, 27.12.2007. / Stājas spēkā 23.11.2007.
30.04.2009. likums / LV, 78, 20.05.2009.; Ziņotājs, 12, 25.06.2009. / Stājas spēkā 03.06.2009.
03.12.2009. likums / LV, 196, 15.12.2009. / Stājas spēkā 29.12.2009.
16.09.2010. likums / LV, 157, 05.10.2010. / Stājas spēkā 19.10.2010.
06.11.2013. likums / LV, 232, 27.11.2013. / Stājas spēkā 01.01.2014.
19.06.2014. likums / LV, 131, 08.07.2014. / Stājas spēkā 22.07.2014.
30.11.2015. likums / LV, 248, 18.12.2015. / Stājas spēkā 01.01.2016.
17.03.2016. likums / LV, 64, 04.04.2016. / Stājas spēkā 18.04.2016.
30.03.2017. likums / LV, 75, 12.04.2017. / Stājas spēkā 26.04.2017.
22.11.2017. likums / LV, 242, 06.12.2017. / Stājas spēkā 01.01.2018.
24.11.2020. likums / LV, 240A, 11.12.2020. / Stājas spēkā 01.01.2021.
18.03.2021. likums / LV, 55A, 19.03.2021. / Stājas spēkā 20.03.2021.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā

(Likuma nosaukums 22.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 25.01.2005.)

I nodaļa **Vispārīgie noteikumi**

1.pants. Likuma uzdevums

Šis likums nosaka, kuras personas ir tiesīgas saņemt palīdzību dzīvojamo telpu (turpmāk arī — dzīvoklis) jautājumu risināšanā, gadījumus, kad valsts vai pašvaldība ir tiesīga izīrēt dzīvojamo telpu kvalificētam speciālistam (turpmāk arī — speciālists), kā arī kārtību, kādā tiek sniegta palīdzība dzīvokļa jautājumu risināšanā (turpmāk arī — palīdzība).

(17.03.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 18.04.2016.)

2.pants. Personas, kurām ir tiesības saņemt palīdzību pašvaldībā

Palīdzību pašvaldībā var saņemt šajā likumā noteiktās personas, kuras ar pašvaldības domes vai tās deleģētas institūcijas lēmumu atbilstoši šā likuma noteikumiem atzītas par tiesīgām saņemt palīdzību.

(22.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 25.01.2005.)

3.pants. Palīdzības veidi

Ir šādi palīdzības veidi:

- 1) pašvaldībai piederošās vai tās nomātās dzīvojamās telpas izīrēšana (11. — 21.pants);
- 2) sociālā dzīvokļa izīrēšana (22.pants);
- 3) nodrošināšana ar pagaidu dzīvojamo telpu (23.pants);
- 4) palīdzība īrētās pašvaldībai piederošās vai tās nomātās dzīvojamās telpas apmaiņā pret citu īrējamu pašvaldībai piederošu vai tās nomātu dzīvojamo telpu (24.pants);
- 5) pabalsta piešķiršana dzīvojamās telpas īres vai pārvaldīšanas maksas un maksas par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvojamās telpas lietošanu, segšanai (turpmāk — dzīvokļa pabalsts) (25.pants);
- 5¹) dzīvokļa pabalsta piešķiršana bērnam bārenim vai bērnam, kurš palicis bez vecāku gādības (turpmāk — dzīvokļa pabalsts bez vecāku gādības palikušam bērnam) (25.² pants);
- 6) vienreizēja pabalsta piešķiršana dzīvojamās telpas vai dzīvojamās mājas remontam (26.pants);
- 7) vienreizēja dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalsta piešķiršana (26.¹ pants);
- 8) dzīvojamās telpas remonts (27.pants);
- 9) palīdzība dzīvojamās telpas iegādei vai būvniecībai (27.¹ pants);
- 10) palīdzība dzīvojamās mājas renovācijai un restaurācijai (27.² pants);
- 11) palīdzība speciālista nodrošināšanai ar dzīvojamo telpu (21.¹—21.⁴ pants).

(22.12.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.05.2007., 19.06.2014., 17.03.2016. un 30.03.2017. likumu, kas stājas spēkā 26.04.2017.)

4.pants. Pašvaldība, kura sniedz palīdzību

(1) Palīdzību personai sniedz tā pašvaldība, kuras administratīvajā teritorijā attiecīgā persona deklarējusi savu dzīvesvietu, izņemot šā likuma 14. panta pirmās daļas 3., 4. un 5. punktā minēto gadījumu. Pašvaldība sniedz palīdzību arī tām personām, kuras deklarējušas savu dzīvesvietu dzīvojamā mājā vai dzīvojamā telpā, kas pieder pašvaldībai, bet atrodas ārpus pašvaldības administratīvās teritorijas.

(1¹) Bērnu bāreni vai bērnu, kurš palicis bez vecāku gādības (turpmāk — bez vecāku gādības palicis bērns), ar dzīvojamo telpu nodrošina tā pašvaldība, kuras bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu par attiecīgā bērna ārpusģimenes aprūpi.

(1²) Repatriantu ar dzīvojamo telpu pēc viņa izvēles nodrošina pašvaldība, kuras administratīvajā teritorijā repatriants, viņa vecāki vai vecvecāki pastāvīgi dzīvojuši pirms izceļošanas no Latvijas, vai pašvaldība, kuras palīdzības reģistros dienā, kad attiecīgā persona iesniegusi iesniegumu par palīdzības saņemšanu, nav reģistrētas personas, kas ar dzīvojamo telpu nodrošināmas pirmām kārtām.

(1³) Dzīvokļa pabalstu bez vecāku gādības palikušam bērnam maksā pašvaldība, kuras bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu par bērna ārpusģimenes aprūpi, neatkarīgi no tā, kurā administratīvajā teritorijā bērns izvēlējies sev mājokli.

(2) Pašvaldībai ir tiesības sniegt palīdzību arī tām šā likuma 13. un 14. pantā minētajām personām, kuras nav deklarējušas savu dzīvesvietu tās administratīvajā teritorijā, ja vien šī pašvaldība ir piedāvājusi sniegt attiecīgā veida palīdzību visām personām, kuras deklarējušas savu dzīvesvietu tās teritorijā un ir reģistrētas pašvaldības palīdzības saņemšanai vai kuras deklarējušas savu dzīvesvietu tās teritorijā un kurām neatliekami sniedzama pašvaldības palīdzība.

(3) Dzīvojamo telpu izīrēšanā personām, kurām nepieciešama palīdzība, pašvaldības var sadarboties, noslēdzot attiecīgu līgumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.12.2004., 19.06.2014. un 30.03.2017. likumu, kas stājas spēkā 26.04.2017.)

5.pants. Institūcija, kura pieņem lēmumu par palīdzības sniegšanu

Lēmumu par palīdzības sniegšanu dzīvokļa jautājumu risināšanā pieņem attiecīgās pašvaldības dome vai tās deleģēta institūcija, ievērojot šā likuma noteikumus un pašvaldības domes saistošos noteikumus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.12.2004. likumu, kas stājas spēkā 25.01.2005.)

II nodaļa Reģistrācijas kārtība palīdzības saņemšanai

(Nodaļas nosaukums ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.12.2004. likumu, kas stājas spēkā 25.01.2005.)

6.pants. Kārtība, kādā persona atzīstama par tiesīgu saņemt palīdzību pašvaldībā

(1) Persona, kura vēlas saņemt palīdzību (izņemot 13.pantā, 27.¹ panta pirmajā daļā un 27.² panta pirmajā daļā minēto palīdzību), iesniedz attiecīgajai pašvaldībai rakstveida iesniegumu, kurā norādāmi iespējamie personai vēlamie palīdzības veidi, un dokumentus, kas apliecina, ka šī persona ir tiesīga saņemt palīdzību.

(2) Dokumentus, kas nepieciešami, lai apliecinātu personas tiesības saņemt palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā, pašvaldība nosaka saistošajos noteikumos. Minētos dokumentus valsts un pašvaldību institūcijas personai izsniedz bez maksas.

(3) Personas iesniegumu palīdzības saņemšanai izskata un lēmumu par personas atzīšanu par tiesīgu saņemt palīdzību un reģistrēšanu personas iesniegumā norādītā veida palīdzības saņemšanai vai par atteikumu atzīt personu par tiesīgu saņemt palīdzību pieņem pašvaldības dome vai tās deleģēta institūcija. Par lēmuma pieņemšanu pašvaldība iesniedzējam uz tā norādīto adresi nosūta rakstveida paziņojumu.

(10.05.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2007.)

7.pants. Kārtība, kādā reģistrējama persona, kas ir tiesīga saņemt palīdzību pašvaldībā

(1) Persona tiek reģistrēta pašvaldības dzīvokļa jautājumu risināšanā sniedzamās palīdzības reģistrā (turpmāk — palīdzības reģistrs), ja tā šā likuma 6.pantā noteiktajā kārtībā ir atzīta par tiesīgu saņemt palīdzību.

(2) (Izslēgta ar 10.05.2007. likumu.)

(3) Personu var reģistrēt vienlaikus divos vai vairākos palīdzības reģistros.

(4) Personas, ievērojot šā likuma 8.panta trešās daļas noteikumus, reģistrējamas palīdzības reģistrā tādā secībā, kādā tās iesniegušas pašvaldībai iesniegumu attiecīgā veida palīdzības saņemšanai un visus dokumentus, kas apliecina, ka persona ir tiesīga saņemt attiecīgo palīdzību.

(5) Pašvaldības dome vai tās deleģēta institūcija saistošajos noteikumos noteiktajā kārtībā var pieņemt lēmumu par atteikumu atzīt personu par tiesīgu saņemt šā likuma 3.panta 1.punktā minēto palīdzību:

1) piecus gadus pēc tam, kad attiecīgā persona devusi piekrišanu privatizēt tās īrēto valsts vai pašvaldības dzīvokli citai personai un noslēgusi ar to vienošanos par dzīvojamās telpas lietošanas tiesību izbeigšanu;

2) piecus gadus pēc tam, kad ar attiecīgās personas piekrišanu tai piederošais dzīvoklis pārdots vai citādi atsavināts un darījuma rezultātā šī persona zaudējusi lietošanas tiesības uz attiecīgo dzīvokli;

3) ja personas īpašumā ir šā likuma 16.panta trešās daļas noteikumiem atbilstoša dzīvošanai derīga dzīvojamā māja vai dzīvojamā telpa.

(6) Pašvaldības dome savos saistošajos noteikumos var paredzēt arī citus gadījumus, kad pašvaldībai ir tiesības atteikt personai šā likuma 3.panta 1.punktā minēto palīdzību, ja pirms palīdzības lūgšanas persona ar savu rīcību apzināti pasliktinājusi savus dzīvokļa apstākļus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.12.2004., 10.05.2007. un 19.06.2014. likumu, kas stājas spēkā 22.07.2014.)

8.pants. Palīdzības reģistrs

(1) Palīdzības reģistrs iekārtojams katrā pašvaldībā, kurā ir personas, kas vēlas un ir tiesīgas saņemt palīdzību.

(2) Palīdzības reģistrs iekārtojams atsevišķi katram šā likuma 3.pantā noteiktajam pašvaldības sniegtās palīdzības veidam. Šā likuma 3.panta 1.punktā noteiktajam palīdzības veidam pašvaldība var iekārtot vairākus palīdzības reģistrus.

(3) Palīdzības reģistrā personas var reģistrēt divās grupās:

1) personas, kuras ar attiecīgo palīdzību nodrošināmas pirmām kārtām;

2) citas saskaņā ar šo likumu pašvaldības noteiktās personas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.12.2004., 10.05.2007. un 19.06.2014. likumu, kas stājas spēkā 22.07.2014.)

9.pants. Palīdzības reģistrā iekļaujamās ziņas

(1) Par katru personu, kas reģistrēta palīdzības saņemšanai, palīdzības reģistrā iekļauj šādas ziņas:

1) reģistrētās personas vārds un uzvārds;

2) datums, kad reģistrēts iesniegums par palīdzības saņemšanu;

3) personas kārtas numurs palīdzības reģistrā;

4) citas ziņas, kuras nosaka attiecīgā pašvaldība un kuras iegūtas, pamatojoties uz šā likuma 6.panta pirmajā daļā minētajiem dokumentiem.

(2) Pašvaldībai ir tiesības pārbaudīt palīdzības reģistrā iekļauto ziņu atbilstību patiesībai.

(3) Ja pēc personas reģistrēšanas palīdzības reģistrā zuduši apstākļi, kuri bijuši par pamatu šīs personas atzīšanai par tiesīgu saņemt palīdzību un reģistrēšanai attiecīgās palīdzības saņemšanai, personas pienākums ir nekavējoties par to paziņot attiecīgajai pašvaldībai.

(4) Ikvienam ir tiesības iepazīties ar tām palīdzības reģistrā iekļautajām ziņām, kuras noteiktas šā panta pirmās daļas 2. un 3.punktā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.12.2004. un 19.06.2014. likumu, kas stājas spēkā 22.07.2014.)

10.pants. Personas izslēgšana no palīdzības reģistra

(1) Persona tiek izslēgta no palīdzības reģistra, ja:

1) sniegusi nepatiesas ziņas par apstākļiem, kuri bijuši par pamatu tās reģistrēšanai attiecīgās palīdzības saņemšanai;

2) zuduši apstākļi, kuri bijuši par pamatu šīs personas reģistrēšanai attiecīgās palīdzības saņemšanai;

3) tā nepamatoti atsakās no vismaz trim dzīvošanai derīgu dzīvojamo telpu īres piedāvājumiem vai nav sniegusi atbildi par tiem;

4) tā atsakās no palīdzības, iesniedzot par to attiecīgu iesniegumu.

(2) Lēmumu par personas izslēgšanu no palīdzības reģistra pieņem pašvaldības dome vai tās deleģēta institūcija.

(3) Ne vēlāk kā divas nedēļas pirms personas izslēgšanas no palīdzības reģistra šai personai uz tās norādīto adresi nosūtāms rakstveida paziņojums.

(22.12.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.05.2007. un 19.06.2014. likumu, kas stājas spēkā 22.07.2014.)

III nodaļa Dzīvojamo telpu izīrēšana

11.pants. Dzīvojamo telpu izīrēšanas kārtība

(1) Pašvaldība ir tiesīga izīrēt tai piederošu vai tās nomātu dzīvojamo telpu vienīgi šajā likumā noteiktajām personām un ievērojot šā likuma, likuma "Par sociālajiem dzīvokļiem un sociālajām mājām", likuma "Par dzīvojamo telpu īri" noteikumus.

(2) Likumā "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" noteiktajā kārtībā no valsts pārņemto neizīrēto dzīvokli pašvaldība vispirms piedāvā īrēt personām, kuras atbrīvo dzīvojamo telpu, kas atrodas denacionalizētā vai likumīgajam īpašniekam atdotā mājā, un ir lietojušas dzīvojamo telpu līdz īpašuma tiesību atjaunošanai.

(3) Pašvaldības dome ar atsevišķu lēmumu ir tiesīga pašvaldībai piederošai vai tās nomātai neizīrētai dzīvojamai telpai noteikt speciālistam izīrējamās dzīvojamās telpas statusu. Dzīvojamā telpa, kurai noteikts speciālistam izīrējamās dzīvojamās telpas statuss, tiek izīrēta, ievērojot šā likuma III¹ nodaļas noteikumus.

(22.12.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.05.2007., 19.06.2014. un 17.03.2016. likumu, kas stājas spēkā 18.04.2016.)

12.pants. Pašvaldībai piederošo vai tās nomāto dzīvojamo telpu uzskaitē

(1) Pašvaldība veic tai piederošo vai tās nomāto dzīvojamo telpu vienotu uzskaiti.

(2) Ja atbrīvojas pašvaldībai piederoša vai pašvaldības nomāta dzīvojamā telpa, tās apsaimniekotājs septiņu dienu laikā paziņo par to attiecīgajai pašvaldības domes deleģētajai institūcijai, kas šo dzīvojamo telpu nekavējoties ņem uzskaitē kā neizīrētu un iekļauj neizīrēto dzīvojamo telpu sarakstā.

(3) Ikvienai personai, kura reģistrēta attiecīgās palīdzības saņemšanai vai kurai neatliekami sniedzama palīdzība, ir brīvi pieejams to neizīrēto dzīvojamo telpu saraksts, kuras piedāvājamās īrēšanai attiecīgo personu kategorijai atbilstoši palīdzības veidam saskaņā ar pašvaldības domes saistošo noteikumu kritērijiem. Minēto neizīrēto dzīvojamo telpu sarakstā iekļaujama šāda informācija:

- 1) tā pašvaldības teritoriālā daļījuma nosaukums, kurā atrodas dzīvojamā telpa;
- 2) dzīvojamās telpas platība un istabu skaits, stāvs, kurā šī dzīvojamā telpa atrodas;
- 3) dzīvojamās telpas labiekārtojuma līmenis;
- 4) dzīvojamās telpas īres maksa.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.09.2003., 22.12.2004., 10.05.2007. un 19.06.2014. likumu, kas stājas spēkā 22.07.2014.)

13.pants. Personas, kurām neatliekami sniedzama palīdzība

(1) Pašvaldības dome vai tās deleģēta institūcija sniedz šā likuma 3.panta 1., 3. vai 6.punktā noteikto palīdzību:

1) personai, kuras īrētā vai īpašumā esošā dzīvojamā telpa vai dzīvojamā māja ir cietusi terora akta, stihiskas nelaimes, avārijas vai citas katastrofas rezultātā, — ja persona šajā dzīvojamā telpā vai dzīvojamā mājā ir deklarējusi savu dzīvesvietu un ja tai attiecīgās pašvaldības administratīvajā teritorijā nepieder cita dzīvošanai derīga dzīvojamā telpa vai dzīvojamā māja;

2) personai, kura īrē dzīvojamo telpu denacionalizētā vai likumīgajam īpašniekam atdotā mājā un ir to lietojusi līdz īpašuma tiesību atjaunošanai, bet dzīvojamās mājas tehniskais stāvoklis apdraud tajā mītošo personu dzīvību, — ja persona šajā dzīvojamā telpā ir deklarējusi savu dzīvesvietu un ir reģistrēta šā likuma 3.panta 1. vai 2.punktā minētās palīdzības saņemšanai.

(2) Sniedzot palīdzību šā panta pirmās daļas 1.punktā minētajos gadījumos, nepiemēro šā likuma 7.panta noteikumus. Šā panta pirmās daļas 1.punktā noteiktajā gadījumā iesniegumu palīdzības saņemšanai persona iesniedz

pašvaldībai ne vēlāk kā viena mēneša laikā pēc terora akta, stihiskās nelaimes, avārijas vai citas katastrofas.

(3) Pēc šā panta pirmās daļas 1.punktā minētās personas iesnieguma saņemšanas pašvaldības dome vai tās deleģēta institūcija saprātīgā termiņā, bet ne ilgāk kā piecu darba dienu laikā pieņem lēmumu par personas nodrošināšanu ar pagaidu dzīvojamo telpu šā likuma 23.pantā noteiktajā kārtībā.

(4) Pašvaldības dome vai tās deleģēta institūcija Administratīvā procesa likumā noteiktajā termiņā:

1) šā panta pirmās daļas 1.punktā minētajā gadījumā izvērtē attiecīgās dzīvojamās telpas vai dzīvojamās mājas tehnisko stāvokli, lai konstatētu, vai dzīvojamo telpu vai dzīvojamo māju ir iespējams atjaunot, un pieņem vienu no šādiem lēmumiem:

a) lēmumu par pašvaldībai piederošas vai tās nomātas dzīvojamās telpas izīrēšanu (3.panta 1.punkts), ja dzīvojamā telpa vai dzīvojamā māja ir pilnīgi vai daļēji gājusi bojā un nav atjaunojama,

b) lēmumu par vienreizēja pabalsta piešķiršanu dzīvojamās telpas vai dzīvojamās mājas remontam (3.panta 6.punkts), ja dzīvojamā telpa vai dzīvojamā māja ir daļēji sagruvusi, bet ir atjaunojama,

c) lēmumu par citas dzīvojamās telpas izīrēšanu šajā pantā noteiktajā kārtībā, ja ir daļēji sagruvusi, bet ir atjaunojama pašvaldībai piederoša vai tās nomāta dzīvojamā telpa;

2) šā panta pirmās daļas 2.punktā minētajā gadījumā izvērtē attiecīgās dzīvojamās mājas tehnisko stāvokli, lai konstatētu apdraudējumu personas dzīvībai, un pieņem lēmumu par personas nodrošināšanu ar pagaidu dzīvojamo telpu (23.pants) vai par atteikumu sniegt šo palīdzību. Ja persona ir reģistrēta dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalsta saņemšanai, tā nezaudē tiesības uz šā pabalsta saņemšanu līdz brīdim, kad saņem šā likuma 3.panta 1. vai 2.punktā paredzēto palīdzību.

(19.06.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 22.07.2014.)

14.pants. Personas, kuras ar dzīvojamo telpu nodrošināmas pirmām kārtām

(1) Pirmām kārtām ar dzīvojamo telpu nodrošināmas:

1) personas, kurām saskaņā ar likumu "Par dzīvojamo telpu īri" sniedzama palīdzība gadījumos, ja tās tiek izliktas no īrētās dzīvojamās telpas un ja tās ir:

a) maznodrošinātas personas, kuras sasniegušas pensijas vecumu vai ir personas ar invaliditāti,

b) maznodrošinātas personas, ar kurām kopā dzīvo un kuru apgādībā ir vismaz viens nepilngadīgs bērns, aizgādnībā esoša persona, maznodrošināta pensijas vecumu sasniegusi persona vai maznodrošināta persona, kura ir persona ar invaliditāti,

c) pašvaldības teritorijā dzīvojošas citas personas, kuras pieder pie tās pašvaldības domes noteiktās personu kategorijas, kurām pašvaldība sniedz palīdzību, ja tās tiek izliktas no īrētās dzīvojamās telpas;

1¹) politiski represētās personas, kuras tiek izliktas no dzīvojamās telpas likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 28.² panta pirmajā daļā, 28.³ panta pirmajā daļā vai 28.⁴ panta otrajā daļā paredzētajā gadījumā, ja to lietošanā nav citas dzīvošanai derīgas dzīvojamās telpas;

2) personas, kuras tiek izliktas no tām piederoša dzīvokļa, ja uz dzīvokļa īpašumu ir vērsta piedziņa sakarā ar maksājumiem par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvojamās telpas lietošanu, mājas uzturēšanu, ekspluatāciju un remonta izdevumiem, un ja tās ir:

a) maznodrošinātas personas, kuras sasniegušas pensijas vecumu vai ir personas ar invaliditāti,

b) maznodrošinātas personas, ar kurām kopā dzīvo un kuru apgādībā ir vismaz viens nepilngadīgs bērns, aizgādnībā esoša persona, maznodrošināta pensijas vecumu sasniegusi persona vai maznodrošināta persona, kura ir persona ar invaliditāti,

c) politiski represētās personas, ja to lietošanā nav citas dzīvošanai derīgas dzīvojamās telpas;

3) bez vecāku gādības palikuši bērni — pēc tam, kad bērns sasniedzis pilngadību un beigusi viņa

ārpusģimenes aprūpe;

4) repatrianti, kuri izceļojuši no Latvijas laikā līdz 1990.gada 4.maijam un kuriem nav iespējams likumā noteiktajā kārtībā iemitināties pirms izceļošanas no Latvijas aizņemtajā dzīvojamā telpā, vai repatrianti, kuri dzimuši ārvalstīs vai izceļojuši no Latvijas pēc 1990.gada 4.maija un izceļošanas brīdī bijuši nepilngadīgi;

4¹) maznodrošinātas politiski represētās personas;

5) maznodrošinātas personas, kuras pēc soda izciešanas atbrīvotas no ieslodzījuma vietas, ja tās pirms notiesāšanas dzīvoja attiecīgās pašvaldības administratīvajā teritorijā un tām nav iespējams likumā noteiktajā kārtībā iemitināties agrāk aizņemtajā dzīvojamā telpā. Šis noteikums neattiecas uz tām personām, kuras devušas piekrišanu privatizēt to īrēto valsts vai pašvaldības dzīvokli citai personai un noslēgušas ar šo personu vienošanos par dzīvojamās telpas lietošanas tiesību izbeigšanu vai ar kuru piekrišanu dzīvoklis ir pārdots vai citādi atsavināts un darījuma rezultātā persona zaudējusi lietošanas tiesības uz attiecīgo dzīvokli;

6) attiecīgās pašvaldības domes noteiktas citas maznodrošinātu personu kategorijas.

(2) Par to, ka bez vecāku gādības palikušam bērnam, pēc pilngadības sasniegšanas būs nepieciešama palīdzība dzīvokļa jautājumu risināšanā, attiecīgā bērnu aprūpes iestāde, bāriņtiesa, ja bērns atrodas audžuģimenē, vai aizbildnis paziņo pašvaldības sociālajam dienestam. Šis paziņojums nosūtāms ne vēlāk kā sešus mēnešus pirms tam, kad beidzas bērna ārpusģimenes aprūpe.

(2¹) Par to, ka personas, kuras izcieš sodu ieslodzījuma vietā, būs jānodrošina ar dzīvojamo telpu, ieslodzījuma vietas administrācija paziņo attiecīgajām pašvaldībām, kuru pienākums ir sniegt šāda veida palīdzību. Paziņojums nosūtāms ne vēlāk kā sešus mēnešus pirms tam, kad attiecīgā persona tiek atbrīvota no ieslodzījuma vietas.

(3) Repatrianti, kā arī maznodrošinātas personas, kuras atbrīvotas no ieslodzījuma vietas, ar dzīvojamo telpu nodrošināmas tikai tad, ja tās reģistrētas šāda veida palīdzības saņemšanai ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc tam, kad ieguvušas tiesības uz nodrošinājumu ar dzīvojamo telpu.

(4) Tiesības uz nodrošinājumu ar pašvaldības dzīvojamo telpu bez vecāku gādības palicis bērns iegūst, sasniedzot pilngadību, un saglabā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai. Bez vecāku gādības palikušu bērnu ar dzīvojamo telpu pašvaldība nodrošina, pamatojoties uz bērna iesniegumu.

(5) *(Izslēgta ar 30.03.2017. likumu)*

(6) Par maznodrošinātu atzīstama persona, kuras ienākumi un materiālais stāvoklis nepārsniedz maznodrošinātas māsaimniecības ienākumu sliekšni, kuru nosaka attiecīgās pašvaldības domes saistošajos noteikumos, ievērojot Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumu.

(7) Pašvaldības domei ir tiesības pirmām kārtām ar dzīvokli nodrošināt arī personas, kuras:

1) dzīvo denacionalizētā vai likumīgajam īpašniekam atdotā mājā un lietojušas dzīvokli līdz īpašuma tiesību atjaunošanai;

2) personas, kuras dzīvo dzīvoklī, kura īpašnieka maiņa notikusi līdz likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" spēkā stāšanās brīdim valsts īpašuma konversijas rezultātā vai starpsaimniecību uzņēmumu privatizācijas rezultātā un kurš nav privatizēts likumos "Par kooperatīvo dzīvokļu privatizāciju" un "Par lauksaimniecības uzņēmumu un zvejnieku kolhozu privatizāciju" noteiktajā kārtībā, un kuras lietojušas dzīvokli dzīvojamās mājas īpašnieka maiņas brīdī;

3) personas, kuras likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" spēkā stāšanās brīdī dzīvoja kooperatīvo biedrību savienības uzņēmumam piederošā dzīvoklī, ja dzīvoklis nav privatizēts normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

(8) Nosacījumus šā panta septītajā daļā minēto personu nodrošināšanai ar dzīvojamo telpu, kā arī kārtību, kādā tās tiek atzītas par tiesīgām saņemt šo palīdzību, nosaka attiecīgā pašvaldības dome saistošajos noteikumos.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.09.2003., 22.12.2004., 10.05.2007., 19.06.2014., 17.03.2016., 30.03.2017. un 24.11.2020. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

15.pants. Personas, kuras ar dzīvojamo telpu nodrošināmas vispārējā kārtībā

Pašvaldības dome savos saistošajos noteikumos var noteikt arī citas personu kategorijas, kuras nav minētas šā likuma 13. un 14.pantā un kurām sniedzama palīdzība, izīrējot dzīvojamo telpu.

16.pants. Noteikumi, kādiem jāatbilst izīrējamai dzīvojamai telpai

(1) Dzīvojamai telpai, kas tiek izīrēta šajā likumā noteiktajā kārtībā, jābūt dzīvošanai derīgai.

(2) Ar personas rakstveida piekrišanu tai var izīrēt atsevišķu izolētu dzīvojamo telpu kopējā dzīvoklī vai viendzīvokļa mājā.

(3) Dzīvošanai derīga dzīvojamā telpa ir apgaisojama, apkurināma telpa, kas piemērota cilvēka ilglaicīgam patvērumam un sadzīves priekšmetu izvietojšanai un atbilst Ministru kabineta noteikumos paredzētajām būvniecības un higiēnas prasībām.

17.pants. Dzīvojamo telpu piedāvāšanas secība

(1) Ikvienu neizīrētu pašvaldībai piederošu vai tās nomāto dzīvojamo telpu vispirms piedāvā īrēt šā likuma 13.pantā minētajām personām, ja attiecīgajā administratīvajā teritorijā tādas ir. Ja šādu personu nav vai tās visas rakstveidā atteikušās īrēt attiecīgo dzīvojamo telpu, to piedāvā īrēt šā likuma 14.pantā minētajām personām, kuras ir reģistrētas šajā likumā noteiktajā kārtībā. Ja arī šādas personas nav reģistrētas vai tās visas rakstveidā atteikušās īrēt attiecīgo dzīvojamo telpu, to piedāvā īrēt šā likuma 15.pantā minētajām personām, kuras ir reģistrētas attiecīgā veida palīdzības saņemšanai. Reģistrācijas grupu ietvaros dzīvojamo telpu piedāvā īrēt pašvaldības domes saistošajos noteikumos noteiktajā secībā, bet, ja tāda nav noteikta, — reģistrācijas secībā.

(2) Piedāvājot īrēt dzīvojamo telpu, personai, kura reģistrēta palīdzības reģistrā vai kurai neatliekami sniedzama pašvaldības palīdzība, izvēlei tiek piedāvāts to neizīrēto dzīvojamo telpu saraksts, kuras izīrējamās attiecīgo personu kategorijai atbilstoši palīdzības veidam saskaņā ar pašvaldības domes saistošo noteikumu nosacījumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.12.2004., 10.05.2007., 19.06.2014. un 30.03.2017. likumu, kas stājas spēkā 26.04.2017.)

18.pants. Dzīvojamo telpu piedāvāšanas kārtība

(1) Dzīvojamo telpu piedāvā īrēt, rakstveidā par to paziņojot attiecīgajai personai. Paziņojumā norāda piedāvātās dzīvojamās telpas adresi, platību, istabu skaitu, stāvu, kurā šī telpa atrodas, labiekārtojuma līmeni, īres maksas apmēru, īres līguma termiņu, kā arī dienu, kad persona var iepazīties ar piedāvāto dzīvojamo telpu. Paziņojumam pievieno atbildīgās pašvaldības institūcijas vai amatpersonas apstiprinātu aktu, kas apliecina, ka attiecīgā dzīvojamā telpa ir dzīvošanai derīga.

(2) Atbildi uz dzīvojamās telpas īres piedāvājumu persona sniedz ne vēlāk kā nedēļu pēc paziņojumā norādītās dienas, kurā personai bija iespējams iepazīties ar piedāvāto dzīvojamo telpu.

(3) Ja personai ir bijusi iespēja iepazīties ar ne mazāk kā trim dažādu dzīvošanai derīgu dzīvojamo telpu īres piedāvājumiem un izvēlēties, bet tā no šiem piedāvājumiem nepamatoti atteikusies vai arī nav sniegusi pašvaldībai atbildi uz saņemtajiem piedāvājumiem, šī persona izslēdzama no palīdzības reģistra. Šis noteikums neattiecas uz šā panta ceturtajā daļā paredzētajiem gadījumiem.

(4) Personai, kura no dzīvošanai derīgas dzīvojamās telpas īres piedāvājuma atteikusies pamatotu iemeslu dēļ, saglabājams kārtas numurs attiecīgā veida palīdzības reģistrā.

(5) Pašvaldība, pieņemot lēmumus šā panta trešajā vai ceturtajā daļā minētajos gadījumos, izvērtē, cik pamatots ir personas atteikums no piedāvātās palīdzības.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.12.2004. un 19.06.2014. likumu, kas stājas spēkā 22.07.2014.)

19.pants. Īres līguma termiņš

Izīrējot dzīvojamo telpu, pašvaldības dome vai tās deleģēta institūcija nosaka, uz kādu termiņu slēdzams īres līgums.

19.¹ pants. Dzīvojamo telpu noma

(1) Pašvaldībai, piemērojot Civillikuma noteikumus, ir tiesības vienoties ar dzīvojamo māju īpašniekiem vai valdītājiem (arī ar valsts kapitālsabiedrībām) par tiem piederošu vai to valdījumā esošu neizīrētu dzīvojamo māju vai atsevišķu neizīrētu dzīvojamo telpu iznomāšanu pašvaldībai.

(2) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā pašvaldības realizē šā panta pirmajā daļā noteiktās tiesības, arī kārtību, kādā pašvaldības izvēlas atbilstošākos dzīvojamo māju īpašnieku vai valdītāju (arī valsts kapitālsabiedrību) piedāvājumus.

(3) Pašvaldībai ir tiesības vienoties ar denacionalizētas vai likumīgajam īpašniekam atdotas mājas īpašnieku par tādās dzīvojamās telpas iznomāšanu pašvaldībai, ko līdz nomas līguma noslēgšanai lieto īrnieks, kurš reģistrēts šā likuma 3.panta 1. un 2.punktā minētās palīdzības saņemšanai (īrnieks minēto telpu lietojis arī brīdī, kad atjaunotas īpašuma tiesības uz māju). Nomas līgums slēdzams Civillikumā un pašvaldības domes saistošajos noteikumos paredzētajā kārtībā ar mērķi turpmāk dzīvojamo telpu izīrēt personai, ar kuru izbeigts iepriekš noslēgtais īres līgums par minētās telpas lietošanu.

(4) Šā panta trešajā daļā paredzēto vienošanos var noslēgt, ja vienlaikus ar nomas līguma noslēgšanu pēc īrnieka iniciatīvas tiek izbeigts dzīvojamās telpas īres līgums likumā "Par dzīvojamo telpu īri" noteiktajā kārtībā.

(5) Šā panta trešajā un ceturtajā daļā paredzētās vienošanās neierobežo denacionalizētas vai likumīgajam īpašniekam atdotas mājas īrnieka tiesības pretendēt uz citiem šajā likumā minētajai īrnieku kategorijai noteiktajiem palīdzības veidiem.

(22.12.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.05.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2007.)

20.pants. Ierobežojumi privatizēt un atsavināt dzīvojamās telpas

Šajā likumā paredzētajos gadījumos un noteiktajā kārtībā izīrētās dzīvojamās telpas netiek nodotas privatizācijai, tās nevar iegūt īpašumā līdz dzīvojamās mājas privatizācijai un tās nav pārdodamas vai citādi atsavināmas dzīvojamo telpu īrniekiem vai citām personām.

21.pants. Dzīvojamo telpu izīrēšanas noteikumu pārkāpšanas sekas

Ja pašvaldībai piederošā vai tās nomātā dzīvojamā telpa ir izīrēta, pārkāpjot šā likuma noteikumus, īrnieks zaudē tiesības uz šo dzīvojamo telpu ar dienu, kad stājas spēkā attiecīgais tiesas spriedums.

(22.12.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.05.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2007.)

III¹ nodaļa

Dzīvojamo telpu izīrēšana kvalificētiem speciālistiem

(Nodaļa 17.03.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 18.04.2016.)

21.¹ pants. Dzīvokļa izīrēšanas speciālistam nosacījumi

(1) Pašvaldībai piederošu vai tās nomātu dzīvojamo telpu, kurai pašvaldības dome noteikusi speciālistam izīrējamās dzīvojamās telpas statusu, pašvaldība ir tiesīga izīrēt:

- 1) pašvaldības attīstības programmā ietvertā attīstāmajā nozarē (rīcības virzieni, jomas u.c.) nodarbinātam kvalificētam speciālistam;
- 2) speciālistam, kas veic ar valsts vai pašvaldības funkciju nodrošināšanu saistītu pārvaldes uzdevumu jomā, kurā konstatēts nepietiekams kvalificētu speciālistu nodrošinājums.

(2) Pašvaldība, izvērtējot pašvaldības attīstības programmā ietvertās nozares (rīcības virzieni, jomas u.c.) un ar valsts vai pašvaldības funkciju nodrošināšanu saistītos pārvaldes uzdevumus, ar saistošajiem noteikumiem nosaka, kurās darbības nozarēs vai kādu pārvaldes uzdevumu veikšanai nepieciešami speciālisti.

(3) Pašvaldība nav tiesīga izīrēt dzīvojamo telpu speciālistam, ja attiecīgās pašvaldības administratīvajā teritorijā

atrodas šim speciālistam piederoša dzīvojamā telpa.

(4) Speciālistam izīrētu pašvaldības dzīvojamo telpu šis speciālists nav tiesīgs nodot apakšīrē, iegūt īpašumā, bet pašvaldība nav tiesīga to nodot privatizācijai vai atsavināt.

21.2 pants. Kārtība, kādā pašvaldība izīrē dzīvojamo telpu speciālistam

(1) Lēmumu par dzīvojamās telpas izīrēšanu speciālistam pieņem attiecīgās pašvaldības dome vai tās deleģēta institūcija, ievērojot šā likuma 11.panta trešās daļas un III¹ nodaļas noteikumus.

(2) Kārtību, kādā pašvaldība izīrē dzīvojamo telpu speciālistam, nosaka pašvaldība savos saistošajos noteikumos.

(3) Ja pašvaldība nav speciālista darba devējs, tā slēdz sadarbības līgumu ar speciālista darba devēju, kurā norāda:

- 1) līdzējus;
- 2) līdzēju sadarbības mērķi un pašvaldības attīstības programmai atbilstošu nozari, kurā līdzēji sadarbojas;
- 3) līdzēju atbildību, kā arī iespējamo atbildību līguma izbeigšanas gadījumā;
- 4) savstarpējās informācijas sniegšanas un apmaiņas kārtību attiecībā uz speciālista nodarbināšanu;
- 5) līguma spēkā stāšanās kārtību;
- 6) līguma darbības termiņu;
- 7) citus būtiskus līguma nosacījumus.

(4) Sadarbības līgums izbeidzas:

- 1) izbeidzoties termiņam, uz kādu tas noslēgts;
- 2) ja līguma termiņš pārsniedz trīs gadus, katrs līdzējs var to uzteikt, ievērojot viena gada uzteikuma termiņu, ja līgumā nav paredzēts īsāks uzteikuma termiņš;
- 3) ja darba devējs beidz pastāvēt likvidācijas, reorganizācijas vai maksātnespējas procesā.

(5) Ja speciālista darba devējs nav pašvaldība, dzīvojamās telpas īres līgumu pašvaldība ar speciālistu slēdz ar speciālista darba devēja piekrišanu un ievērojot šīs nodaļas nosacījumus.

21.3 pants. Dzīvojamās telpas īres līguma termiņš

(1) Pašvaldība dzīvojamās telpas īres līgumu ar speciālistu slēdz uz darba tiesisko attiecību laiku, bet ne ilgāku par trim gadiem.

(2) Izbeidzoties dzīvojamās telpas īres līguma termiņam, pašvaldībai ir tiesības lemt par īres līguma pagarināšanu, ja speciālists joprojām ir nodarbināts šā likuma 21.¹ panta otrajā daļā noteiktajā jomā un ir spēkā sadarbības līgums ar speciālista darba devēju.

21.4 pants. Speciālista dzīvojamās telpas īres līguma izbeigšana

(1) Dzīvojamās telpas īres līgums ar speciālistu izbeidzas, iestājoties šajā līgumā noteiktajam termiņam un atbilstoši likuma "Par dzīvojamo telpu īri" noteikumiem.

(2) Ja pēc dzīvojamās telpas īres līguma termiņa izbeigšanās speciālists atsakās atbrīvot pašvaldības dzīvojamo telpu, viņu izliek tiesas ceļā bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas.

IV nodaļa Citi palīdzības veidi

22.pants. Sociālo dzīvokļu izīrēšana

Sociālos dzīvokļus pašvaldība izīrē likumā "Par sociālajiem dzīvokļiem un sociālajām dzīvojamām mājām" noteiktajā kārtībā.

23.pants. Nodrošināšana ar pagaidu dzīvojamo telpu

(1) Personu nodrošina ar pagaidu dzīvojamo telpu:

1) šā likuma 13.panta ceturtās daļas 1.punkta "a" apakšpunktā un 2.punktā paredzētajā gadījumā — līdz pašvaldības dome vai tās deleģēta institūcija pieņem lēmumu par pašvaldībai piederošas vai nomātas dzīvojamās telpas izīrēšanu;

2) šā likuma 13.panta ceturtās daļas 1.punkta "b" apakšpunktā paredzētajā gadījumā — līdz dzīvojamās telpas vai dzīvojamās mājas atjaunošanai, bet ne ilgāk par gadu.

(2) Ar pagaidu dzīvojamo telpu uz laiku līdz pašvaldības dzīvojamās telpas izīrēšanai nodrošina arī šā likuma 14.pantā minētās personas, kuras reģistrētas šā likuma 3.panta 1.punktā minētās palīdzības saņemšanai.

(3) Pagaidu dzīvojamā telpa var neatbilst šā likuma 16.panta noteikumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.05.2007., 03.12.2009. un 19.06.2014. likumu, kas stājas spēkā 22.07.2014.)

24.pants. Palīdzība īrētās pašvaldībai piederošās vai tās nomātās dzīvojamās telpas apmaiņā pret citu īrējamu pašvaldībai piederošu vai tās nomātu dzīvojamo telpu

(1) Pašvaldība var sniegt palīdzību pašvaldībai piederošās vai tās nomātās dzīvojamās telpas apmaiņā pret citu īrējamu pašvaldībai piederošu vai tās nomātu dzīvojamo telpu domes saistošajos noteikumos paredzētajā kārtībā.

(2) Palīdzību īrētās pašvaldībai piederošās vai tās nomātās dzīvojamās telpas apmaiņā pret citu īrējamu pašvaldībai piederošu vai tās nomātu dzīvojamo telpu pašvaldība sniedz tādā secībā, kādā reģistrēti iesniegumi par attiecīgā veida palīdzības saņemšanu.

(19.06.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 22.07.2014.)

25.pants. Dzīvokļa pabalsts

(1) Pašvaldībai ir tiesības domes saistošajos noteikumos noteiktajā kārtībā un apmērā maksāt dzīvokļa pabalstu personām, kas denacionalizētā vai likumīgajam īpašniekam atdotā mājā lieto dzīvojamo telpu, kuru tās ir lietojušas līdz īpašuma tiesību atjaunošanai. Pašvaldības dome saistošajos noteikumos var noteikt arī citas personu kategorijas, kurām ir tiesības saņemt dzīvokļa pabalstu.

(2) Dzīvokļa pabalstu var saņemt tās šā panta pirmajā daļā minētās personas, kuras saskaņā ar šo likumu un pašvaldības domes saistošajiem noteikumiem ir tiesīgas saņemt šā likuma 3.panta 1. un 2.punktā paredzēto palīdzību.

(10.05.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2007.)

25.¹ pants. Valsts piedalīšanās dzīvokļa pabalsta finansiālajā nodrošināšanā

(Izslēgts ar 30.03.2017. likumu, kas stājas spēkā 26.04.2017.)

25.² pants. Dzīvokļa pabalsts bez vecāku gādības palikušam bērnam

(1) Pašvaldība domes saistošajos noteikumos paredzētajā kārtībā maksā dzīvokļa pabalstu bez vecāku gādības palikušam bērnam no dienas, kad bērns sasniedzis pilngadību, līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai. Dzīvokļa pabalstu

bez vecāku gādības palikušam bērnam pašvaldība maksā, pamatojoties uz bērna iesniegumu.

(2) Dzīvokļa pabalstu bez vecāku gādības palikušam bērnam piešķir šādu ar dzīvojamās telpas lietošanu saistītu izdevumu segšanai:

1) izdevumiem par dzīvojamās telpas lietošanu (īres maksa, nepieciešamie izdevumi par obligāti veicamajām pārvaldīšanas darbībām);

2) izdevumiem par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvojamās telpas lietošanu (siltumenerģija apkures un karstā ūdens nodrošināšanai, elektroenerģija, patērētais ūdens, dabasgāze, kanalizācijas vai asenizācijas nodrošināšana, sadzīves atkritumu apsaimniekošana), ja tie nav ietverti īres maksā vai nepieciešamajos izdevumos par obligāti veicamajām pārvaldīšanas darbībām;

3) *(punkts stājas spēkā 01.07.2021. un iekļauts likuma redakcijā uz 01.07.2021. Sk. Pārejas noteikumu 16. punktu).*

(3) Bez vecāku gādības palicis bērns nav tiesīgs vienlaikus saņemt gan dzīvokļa pabalstu bez vecāku gādības palikušam bērnam, gan šā likuma 3. panta 1., 2. un 5. punktā paredzēto palīdzību.

(4) (Izslēgta ar 30.03.2017. likumu)

(5) Pašvaldības domes saistošajos noteikumos paredz kārtību, kādā izmaksājams mājokļa pabalsts bez vecāku gādības palikušam bērnam. Šā pabalsta apmēru pašvaldība nosaka, ievērojot Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā noteiktos mājokļa pabalsta aprēķināšanas noteikumus. Piešķirot mājokļa pabalstu bez vecāku gādības palikušam bērnam, pašvaldība nevērtē šā bērna ienākumus un materiālo stāvokli.

(6) Bez vecāku gādības palikušam bērnam, informējot pašvaldību, kuras bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu par ārpusģimenes aprūpi, ir tiesības saņemt dzīvokļa pabalstu bez vecāku gādības palikušam bērnam par mājokli jebkurā administratīvajā teritorijā Latvijas Republikā.

(19.06.2014. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.03.2017. un 24.11.2020. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2021. Grozījums par vārdu "dzīvokļa pabalsts" aizstāšanu ar vārdiem "mājokļa pabalsts" stājas spēkā 01.07.2021. un iekļauts likuma redakcijā uz 01.07.2021. Sk. Pārejas noteikumu 16. punktu)

26.pants. Vienreizējs pabalsts dzīvojamās telpas vai dzīvojamās mājas remontam

(1) Ja personas īrētā vai īpašumā esošā dzīvojamā telpa vai dzīvojamā māja terora akta, stihiskas nelaimes, avārijas vai citas katastrofas rezultātā ir cietusi, bet ir atjaunojama un ja persona šajā dzīvojamā telpā vai dzīvojamā mājā ir deklarējusi savu dzīvesvietu un tai attiecīgās pašvaldības administratīvajā teritorijā nepieder cita dzīvošanai derīga dzīvojamā telpa vai dzīvojamā māja, pašvaldības dome vai tās deleģēta institūcija piešķir vienreizēju pabalstu cietušās dzīvojamās telpas vai dzīvojamās mājas remontam. Pašvaldība saistošajos noteikumos var noteikt arī citas personu kategorijas, kurām sniedzama palīdzība, piešķirot vienreizēju pabalstu īrētās vai īpašumā esošās dzīvojamās telpas vai dzīvojamās mājas remontam.

(2) Kārtību, kādā pašvaldība piešķir vienreizēju pabalstu personas īrētās vai īpašumā esošās dzīvojamās telpas vai dzīvojamās mājas remontam, kā arī šā pabalsta apmēru pašvaldības dome nosaka saistošajos noteikumos.

(30.03.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.04.2017.)

26.¹ pants. Dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalsts

(1) Pašvaldībai ir tiesības domes saistošajos noteikumos paredzētajā kārtībā un apmērā piešķirt vienreizēju dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalstu personām:

1) kuras atbrīvo dzīvojamo telpu, kura atrodas denacionalizētā vai likumīgajam īpašniekam atdotā mājā un kuru tās ir lietojušas līdz īpašuma tiesību atjaunošanai, vai arī minētās personas tiek izliktas no dzīvojamās telpas likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 28.², 28.⁴ un 28.⁵ pantā paredzētajos gadījumos;

2) kuras atbrīvo dzīvokli, kura īpašnieka maiņa notikusi līdz likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" spēkā stāšanās brīdim valsts īpašuma konversijas rezultātā vai starpsaimniecību uzņēmumu privatizācijas rezultātā un kurš nav privatizēts likumos "Par kooperatīvo dzīvokļu privatizāciju" un "Par lauksaimniecības uzņēmumu un zvejnieku kolhozu privatizāciju" noteiktajā kārtībā, un kuras lietojušas dzīvokli dzīvojamās mājas īpašnieka maiņas brīdī, vai arī minētās personas tiek izliktas no dzīvojamās telpas likuma

"Par dzīvojamo telpu īri" 28.², 28.⁴ un 28.⁵ pantā paredzētajos gadījumos;

3) kuras atbrīvo dzīvojamo telpu vai arī tiek izkeltas no dzīvojamās telpas likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 28.², 28.⁴ un 28.⁵ pantā paredzētajos gadījumos, ja tās:

- a) lietojušas dzīvojamo telpu likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" spēkā stāšanās brīdī,
- b) dzīvojamā telpa likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" spēkā stāšanās brīdī piederēja kooperatīvo biedrību savienības uzņēmumam,
- c) dzīvojamā telpa nav privatizēta normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

(2) Persona tiek reģistrēta dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalsta saņemšanai, ja tā saskaņā ar šo likumu un pašvaldības domes saistošajiem noteikumiem ir tiesīga saņemt šā likuma 3.panta 1. un 2.punktā paredzēto palīdzību. Persona tiek izslēgta no šā palīdzības reģistra tad, kad ir saņēmusi dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalstu.

(3) Persona, kura ir saņēmusi dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalstu, zaudē tiesības saņemt šā likuma 3.panta 1. un 2.punktā paredzēto palīdzību.

(4) Pašvaldība ir tiesīga piešķirt vienreizējus dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalstus arī tad, ja gadskārtējā valsts budžetā tai nav piešķirti šā likuma 26.² panta pirmajā daļā paredzētie līdzekļi mērķdotācijām dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalsta izmaksu nodrošināšanai.

(5) Pašvaldībām ir tiesības piesaistīt dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalsta finansiālajai nodrošināšanai denacionalizēto un likumīgajiem īpašniekiem atdoto māju īpašnieku finanšu līdzekļus atbilstoši pušu noslēgtajam līgumam.

(10.05.2007. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.06.2014. likumu, kas stājas spēkā 22.07.2014.)

26.² pants. Valsts dalība dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalsta finansiālajā nodrošināšanā

(1) Valsts piešķir pašvaldībām mērķdotāciju dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalsta izmaksu nodrošināšanai atbilstoši gadskārtējā valsts budžetā paredzētajiem līdzekļiem. Mērķdotācija pašvaldībām tiek piešķirta 50 procentu apmērā no attiecīgās pašvaldības faktiskajiem izdevumiem dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalsta izmaksu nodrošināšanai.

(2) Kārtību, kādā valsts piešķir pašvaldībām mērķdotāciju dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalsta izmaksu nodrošināšanai, nosaka Ministru kabinets.

(19.06.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 22.07.2014.)

27.pants. Pašvaldības palīdzība, remontējot dzīvojamās telpas

(1) Pašvaldība var sniegt palīdzību maznodrošinātām personām, remontējot viņu īrētās dzīvojamās telpas, ja šo telpu izīrētājs nav pašvaldība, vai remontējot šo personu īpašumā esošās dzīvojamās telpas. Pašvaldībai nav tiesības sniegt šāda veida palīdzību tām personām, kuras jau saņēmušas šā likuma 26.pantā minēto palīdzību.

(2) Kārtību, kādā tiek sniegta šā panta pirmajā daļā minētā palīdzība, kā arī šīs palīdzības apmērus nosaka pašvaldības domes saistošie noteikumi.

27.¹ pants. Palīdzība dzīvojamās telpas iegādei vai būvniecībai

(1) Valsts sniedz palīdzību, daļēji sedzot aizņēmēja neizpildītās parādsaistības attiecībā uz dzīvojamās telpas iegādei vai būvniecībai ņemto aizdevumu. Ministru kabinets nosaka institūciju, kas administrē palīdzības sniegšanu, kā arī tās kritērijus un kārtību.

(2) Šā panta pirmajā daļā minēto palīdzību var saņemt persona:

- 1) ar kuru kopā dzīvo un kuras apgādībā ir vismaz viens bērns. Bērns šīs daļas izpratnē ir persona, kas nav

sasniegusi 24 gadu vecumu;

2) kura ieguvusi vidējo profesionālo vai augstāko izglītību un kura nepārsniedz 35 gadu vecumu.

(3) Dzīvojamās telpas iegādes vai būvniecības gadījumā pašvaldības var sniegt palīdzību to saistošajos noteikumos paredzētajā kārtībā un apmērā, pilnībā vai daļēji sedzot kredītprocentu maksājumus.

(4) Šā panta trešajā daļā minēto palīdzību var saņemt persona, ar kuru kopā dzīvo un kuras apgādībā ir vismaz viens nepilngadīgs bērns, kā arī ģimeklis vai viņa ģimenes loceklis, ja tie lieto dzīvojamo telpu denacionalizētā vai likumīgajam īpašniekam atdotā mājā un ir to lietojuši līdz īpašuma tiesību atjaunošanai.

(19.06.2014. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.03.2017. un 22.11.2017. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

27.² pants. Palīdzība dzīvojamās mājas atjaunošanai vai restaurācijai

(1) *(Izslēgta ar 30.11.2015. likumu)*

(1¹) *(Izslēgta ar 30.11.2015. likumu)*

(2) Pašvaldība var sniegt palīdzību dzīvojamās mājas īpašniekam (īpašniekiem) vai dzīvokļu īpašniekiem, piešķirot finansējumu šādiem mērķiem:

1) par valsts nozīmes kultūras pieminekli atzītas dzīvojamās mājas restaurācijai;

2) dzīvojamās mājas renovācijai, ja tās tehniskais stāvoklis normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā atzīts par bīstamu cilvēku dzīvei vai veselībai;

3) tādas dzīvojamās mājas renovācijai, kurā jālikvidē terora akta, avārijas, stihiskas nelaimes vai citas katastrofas sekas;

4) energoefektivitātes pasākumu veikšanai dzīvojamā mājā;

5) dzīvojamai mājai piesaistītā zemesgabala labiekārtošanai.

(3) Sniedzot šā panta otrajā daļā noteikto palīdzību, nav piemērojami šā likuma 2. un 6. — 10.panta noteikumi.

(3¹) Valsts atlīdzina pašvaldību izdevumus palīdzības sniegšanai dzīvojamās mājas īpašniekam tādas dzīvojamās mājas renovācijai, kurā likvidējamās terora akta, avārijas, stihiskas nelaimes vai citas katastrofas sekas, normatīvajos aktos par līdzekļu piešķiršanu neparedzētiem gadījumiem paredzētajā kārtībā un apmērā.

(4) *(Izslēgta ar 30.11.2015. likumu)*

(5) Kārtību, kādā tiek sniegta šā panta otrajā daļā minētā palīdzība, un palīdzības apmēru nosaka pašvaldība savos saistošajos noteikumos. Sniedzot šā panta otrajā daļā noteikto palīdzību, pašvaldība ievēro komercdarbības atbalsta kontroli regulējošos normatīvos aktus.

(10.05.2007. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.11.2007., 16.09.2010., 19.06.2014. un 30.11.2015. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2016.)

28.pants. Palīdzības finansiālais nodrošinājums

(1) Pašvaldība ik gadu pirms valsts budžeta projekta izstrādāšanas apkopo palīdzības reģistra datus, pašvaldībai piederošo dzīvojamo telpu uzskaites datus un palīdzības sniegšanas projektus, veicot nepieciešamos aprēķinus, un sastāda budžeta pieprasījumu izdevumu daļējai segšanai no valsts budžeta līdzekļiem mērķdotāciju veidā pašvaldībām. Atsevišķi tiek apkopotī dati par tiem ģimekļiem, kuri ir dzīvojamo telpu denacionalizētās vai likumīgajiem īpašniekiem atdotās mājās un kuri to lietojuši līdz īpašuma tiesību atjaunošanai.

(2) Atbildīgā ministrija ik gadu apkopo šā panta pirmajā daļā minētos budžeta pieprasījumus un iesniedz tos iekļaušanai valsts budžeta projektā. Valsts budžeta mērķdotāciju piešķiršanas nosacījumus un kārtību, kādā izvērtējami pašvaldību pieprasījumi dzīvojamo māju būvniecībai, neizīrētu dzīvojamo māju renovācijai, būvju pārbūvei

(rekonstrukcijai) par dzīvojamām mājām, jaunbūvējamo daudzdzīvokļu namu (kuru būvdarbi pārtraukti) pabeigšanai vai atsevišķu dzīvokļu īpašumu iegādei, nosaka Ministru kabinets.

(11.09.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.12.2004. un 10.05.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2007.)

Pārejas noteikumi

1. Līdz dzīvesvietas deklarēšanas likuma spēkā stāšanās dienai par administratīvo teritoriju, kurā persona deklarējusi savu dzīvesvietu, uzskatāma tā administratīvā teritorija, kurā attiecīgā persona bija pierakstīta.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.09.2003. likumu, kas stājas spēkā 10.10.2003.)

2. Personas, kuras līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai ir reģistrētas pašvaldībā valsts un pašvaldības palīdzības saņemšanai, netiek izslēgtas no pašvaldības palīdzības pretendentu sarakstiem, un tām ir tiesības šajā likumā noteiktajā kārtībā saņemt palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā, ievērojot attiecīgās pašvaldības domes saistošajos noteikumos noteikto secību, bet, ja tāda nav noteikta, — reģistrācijas secībā.

3. Līdz 2002.gada 31.martam pašvaldību domes (padomes) izskata jautājumu par iespējām sniegt iedzīvotājiem šā likuma 23., 24., 26. un 27.pantā paredzēto pašvaldības palīdzību un pieņem lēmumu par attiecīgā veida pašvaldības palīdzības sniegšanu tās administratīvajā teritorijā.

4. Pašvaldības, kuru dome (padome) pieņēmusi lēmumu sniegt personām šā likuma 23., 24., 26. vai 27.pantā paredzēto pašvaldības palīdzību, atliek šo personu iesniegumu izskatīšanu līdz laikam, kad stāsies spēkā attiecīgie pašvaldības domes (padomes) saistošie noteikumi, bet ne ilgāk par trim mēnešiem pēc tam, kad pieņemts pašvaldības domes (padomes) lēmums par attiecīgā veida palīdzības sniegšanu.

5. Ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē likums "Par valsts un pašvaldību palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1993, 20./21.nr.; 1994, 12.nr.; 1996, 1.nr.; 1997, 23.nr.; 1999, 11.nr.).

6. Ministru kabinets līdz 2005.gada 1.jūlijam izdod šā likuma 19.¹ panta otrajā daļā un 26.¹ panta trešajā daļā minētos noteikumus.

(22.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 25.01.2005.)

7. Ministru kabinets līdz 2005.gada 1.aprīlim izdod šā likuma 27.¹ panta pirmajā daļā un 28.panta otrajā daļā minētos noteikumus.

(22.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 25.01.2005.)

8. Grozījumi šā likuma 7.panta piektās daļas 3.punktā un 14.panta pirmās daļas 1.¹ punktā un 2.punkta "c" apakšpunktā neattiecas uz tām personām, kuras līdz 2007.gada 30.jūnijam ir reģistrētas pašvaldībā šā likuma 3.panta 1.punktā noteiktās palīdzības saņemšanai.

(10.05.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2007.)

9. Grozījumi šajā likumā par vārdu "dome (padome)" aizstāšanu ar vārdu "dome" stājas spēkā 2009.gada 1.jūlijā.

(30.04.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 03.06.2009.)

10. *(Izslēgts ar 30.03.2017. likumu, kas stājas spēkā 26.04.2017.)*

11. Ministru kabinets līdz 2014.gada 31.jūlijam izdod šā likuma 27.¹ panta pirmajā daļā minētos noteikumus.

(19.06.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 22.07.2014.)

12. *(Izslēgts ar 30.11.2015. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2016.)*

13. *(Izslēgts ar 30.11.2015. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2016.)*

14. Šā likuma 25.² pants stājas spēkā 2015.gada 1.janvārī.
(19.06.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 22.07.2014.)

15. Bez vecāku gādības palicis bērns, kas ir pašvaldības dzīvojamo telpu (izņemot sociālo dzīvokli), par kuras lietošanu dzīvojamās telpas īres līgums noslēgts līdz 2014. gada 31. decembrim, ir tiesīgs vienlaikus saņemt arī dzīvokļa pabalstu bez vecāku gādības palikušam bērnam.
(30.03.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.04.2017.)

16. Grozījumi šajā likumā attiecībā uz vārdu "dzīvokļa pabalsts" aizstāšanu ar vārdiem "mājokļa pabalsts", 3. panta 5. punkta un 25. panta izteikšanu jaunā redakcijā, kā arī 25.² panta otrās daļas papildināšanu ar 3. punktu stājas spēkā 2021. gada 1. jūlijā.

(24.11.2020. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.03.2021. likumu, kas stājas spēkā 20.03.2021. Minētie grozījumi iekļauti likuma redakcijā uz 01.07.2021.)

Likums stājas spēkā 2002.gada 1.janvārī.

Likums Saeimā pieņemts 2001.gada 6.decembrī.

Valsts prezidentes vietā
Saeimas priekšsēdētājs J.Straume

Rīgā 2001.gada 22.decembrī